

ՈՂՈՐՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԻՔԵՆԵՐԸ

Չկարծես, թե արքայութիւնը դրամով կը գնուի, ո՛չ, այլ՝ յօժարութեամբ, որ դրամի միջոցաւ կը յայտնուի: Ունանք կ'ըսեն. «Եթէ այդպէս է, ուրեմն դրամով կ'ըլլայ»: Դրամով չ'ըլլար, այլ՝ կամքով, որովհետեւ այրի կնոջ նման դուն եւս կրնաս երկու դահեկանով երկինքը գնել, եթէ բարի կամեցողութիւն ցոյց տաս, առանց որուն նոյնիսկ ահագին արծաթով չես կրնար:

Աստուած արքայութիւնը խոստացաւ ո՛չ թէ գաւաթ մը պաղ ջուրի փոխարէն, այլ՝ սրտի յօժարութեան, նաեւ ոչ ալ մահուան փոխարէն, որ ինքնին մեծ բան մը չէ: Ի՞նչ կ'արժէ հոգի մը տալը երբ մարդը ինքնին ոչի՛նչ կ'արժէ: Մեր հոգին զին չունի առանց Քրիստոսի արեան, որուն համար սատանան կը նախանձի: Հետեւաբար, երկնից արքայութիւնը ո՛չ թէ դրամով կը գնուի, այլ՝ կամքովը անոնց, որոնք դրամ կուտան:

Ձեռքին տուածը ի՛նչ ալ ըլլայ, սրտի սէրը կը յայտնէ, որովհետեւ հոգիի ձեռքերը տեսական եւ գործնական առաքինութիւններն են: Եւ որովհետեւ կամքը եւ կարեկցութիւնը մարմնավոր բաներէ վեր են, եւ յաղթանակը ո՛չ թէ արծաթն է, այլ՝ բարի կամեցողութիւնը, ի՛նչ որ յայտնի է այրիին օրինակէն, ուստի սրտի յօժարութիւն ցոյց տանք, որպէսզի ոչ միայն արքայութիւնը ստանանք, այլեւ՝ սուրբերու փառքին հաղորդակից դառնանք:

ՄԵԾ ՊԿՆՈՅ ԿԻՐԱԿՆԵՐԸ

ՏՆՏԵՍԻ ԿԻՐԱԿԻ

Մեծ Պահոց Դ. Կիրակին կը կոչուի Տնտեսի Կիրակի, որովհետեւ նաշու Աւետարանի ընթերցման պահուն կը կարդացուի Ղուկաս Աւետարանիչի 16-րդ գլուխը, ուր լուսարձակի տակ կ'առնուի Քրիստոսի կողմէ ներկայացուած Տնտեսի եւ Մեծատան ու Ղազարոսի երկու առակները:

Անոնց առանցքը մարդն է: Առաջինին մէջ մարդը, որ իր աշխատանքէն ազատ արձակուելով կը տագնապի ապագայ իր ապրուստով, եւ առ այդ՝ հագար ու մէկ հաշիւ կ'ընէ մամոնայով բարեկամներ սիրաշահելու, ապագայ կեանքը լաւագոյնս տնտեսելու համար, բայց կը մոռնայ կեանքը հիմնաւորող եւ զսպանակող ոյժը՝ զԱստուած, որ կեանքի աղբիւրն է:

Իսկ երկրորդ հարստութեան մէջ յղփացած մեծահարուստն է, որուն կեանքին իմաստը եսասիրութեան շրջագիծին մէջ օղակուած ըլլալով, կը մտածէ միայն ինքն իր մասին անտեսելով իր դրան առջեւ ծուարած, օրուան հացին կարօտ աղֆատ Ղազարոսը, որուն վարձատրութիւնը արժաւորութիւնը կ'ըլլայ իսկ մեծատունինը՝ դժոխքի կրակը:

Անշուշտ երկու առակներուն հիմնական նպատակը Մեծ Պահոց ընթացքին մարդկային դիմագծութեան կերտումն ու գղջումի նախապարհով՝ հոգիին պատրաստութիւնն է, ողջունելու համար հանճարահրաշ Խորհուրդը՝ Աստուածորդւոյն Ա. Յարութիւնը:

ԲՈՒ ԽՍՐԷՂ ԽՄ ՈՅԲԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ԸԱԽԴՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս, 119.105)

ԺԶ. ՏԱՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ, 12 ՄԱՐՏ 2023

ԹԻՒ 11

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ

Ես. 56.1-57.21: Եփ. 4.17-5.14: Ղկ. 16.1-31

Ա. ՔԱՌԱՍՆՈՐԴԱՑ. ՏՆՏԵՍԻ ԿԻՐԱԿԻ

ՅԻՍՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՐԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍԻ 16.1-31

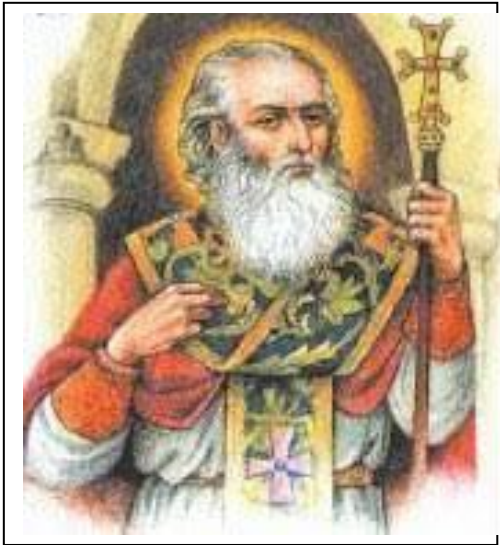
Իր աշակերտներուն Յիսուս այս առակը պատմեց.

«Մեծահարուստ մարդ մը կար, որ իր ստացուածքներուն վերակացու տընտես մը ունէր: Երբ տնտեսին մասին մարդիկ ամբաստանութիւն ըրին ըսելով, թէ իր տիրոջ հարստութիւնը կը վատնէ, մեծահարուստը կանչեց զինք եւ ըսաւ. «Ի՞նչ են քու մասիդ այս ըսուածները: Քեզի յանձնած բոլոր ստացուածքներուս հաշիւը տուր: Այլեւս իմ տնտեսս չես կրնար ըլլալ»: Տնտեսը ինքնիրեն խորհեցաւ. «Ի՞նչ կրնամ ընել: Ահա տէրս զիս տնտեսութեան պաշտօնէն կը զրկէ: Բանուորութիւն չեմ կրնար ընել, մուրալու կ'ամչնամ: Սակայն զիտեմ, թէ ինչ պէտք է ընեմ, որ երբ տէրս տնտեսութեան պաշտօնէն հեռացնէ, մարդիկ զիս ընդունին իրենց տուներէն ներս»: Ապա մէկ առ մէկ կանչեց իր տիրոջ պարտականները եւ առաջինին հարցուց. «Որքա՞ն պարտք ունիս տիրոջս»: Ան պատասխանեց. «Երկու հարիւր թիթեղ ձէթ»: Տնտեսը ըսաւ. «Ահաւասիկ պարտամորիակդ. նստե՛ եւ անմիջապէս գրե՛ հարիւր»: Յետոյ հարցուց միւսին. «Դ՞ուրս որքան պարտք ունիս»: Ան պատասխանեց. «Չորս հարիւր յիսուն պարկ ցորեն»: Տնտեսը ըսաւ. «Ահաւասիկ պարտամորիակդ. նստե՛ եւ գրե՛ երեք հարիւր յիսուն»: Տէրը ասիկա լսելով գովեց անիրաւ տնտեսը իր հնարամտութեան համար: Որովհետեւ այս աշխարհի մարդիկը իրենց գործերը վարելու մէջ աւելի ճարպիկ են քան՝ լոյսի որդիները: Եւ ես կ'ըսեմ ձեզի. Աշխարհիկ հարստութիւնը գործածեցէ՛ք այնպէս, որ Աստուծոյ բարեկամութիւնը շահիք, որպէսզի երբ այս աշխարհէն ելլէք, ձեզ յաւիտենական յարկերու մէջ ընդունին:

Տնտեսի Կիրակին մեզի կը վերյիշեցնէ, թէ բոլորս այս աշխարհի վրայ տնտեսներ են: Սակայն պէտք է զգուշանալ անիրաւութենէն եւ ճիգ թափել կազմելու մաքուր, ուղիղ եւ արդար տնտես ըլլալու նկարագիր մը եւ այս մէկը իրականացնելու համար պէտք է միշտ Տիրոջ ապաւինիմք, որ Տէրը ինք ուղղէ եւ առաջնորդէ մեր քայլերը, որպէսզի երբեք չսասանինք: Մեզի տրուած հարստութիւնը՝ Աստուծոյ շնորհները լաւապէս օգտագործենք, որպէսզի անոնց միջոցաւ ժառանգենք յաւիտենական գանձը:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

Ս. ՅՈՎԿԱՆ ՕՁՆԵՅԻ ԿԱՅՐԱԳԻՆ

Ս. Յովհան Օձնեցի հայ եկեղեցւոյ փառքերէն մէկն է: Ան կաթողիկոսական աթոռ կը բարձրանայ (717-728) յաջորդելով Եղիա Արմիշեցի կաթողիկոսին:

Ս. Յովհան Տաշիրբ գաւառի Օձուն գիւղէն է եւ աշակերտը՝ Թեոդորոս Քոթեմաւորին, որ իր ժամանակի ամենէն նշանաւոր աստուածաբաններէն եղած է: Կ'ենթադրուի, թէ ան հելլենական ուսումնարանի մը մէջ կրթուած էր: Իբրեւ իմաստուն հովուապետ, իր կաթողիկոսութեան տարիներուն ընթացքին հեռու կը մնայ յունասէր միտումներէ, թէ՛ վարդապետական մարզին մէջ եւ թէ՛ քաղաքական ուղղութեան վրայ: Ան իր շնորհները լաւագոյնս կ'օգտագործէ իր պաշտօնին բովանդակ տեւողութեան ընթացքին եւ երկրին քաղաքական պատեհութենէն օգտուելով՝ ազգային եկեղեցւոյ կազմակերպութիւնը հաստատուն հիմքերու վրայ կը դնէ:

Իր այդ քաղաքականութեան առաջին պտուղը կ'ըլլայ Էօմէր ամիրապետէն ինդրելի, որ քրիստոնեաները չբռնադատուին իրենց հաւատքը փոխելու, եկեղեցիներէն հարկ չպահանջուի եւ քրիստոնէական պաշտամունքը ամէն տեղ ազատօրէն կատարուի:

Իր հայրապետութեան երկրորդ տարին, Դուինի մէջ կը գումարէ եկեղեցական ժողով մը, որուն ներկայ կը գտնուին աւելի քան 30 եպիսկոպոսներ:

Ժողովի ընթացքին կը խօսի իր նշանաւոր ատենաբանութիւնը, որ կը սկսի «Համբերողացն նախատիպ մեծն Յովք» բառերով:

Այս ժողովին կը սահմանուին երեսունեօթը կանոններ: Բացի այս կանոններէն, Օձնեցի Հայրապետ եկեղեցական կանոններ կը հաւաքէ եւ կը կազմէ առաջին հայ կանոնագիրքը, որ ժամանակի ընթացքին հետզհետէ կը կատարելագործուի:

Ս. Յովհան Օձնեցի կը յատկանշուի աղանդաւորներու դէմ իր մղած պայքարով եւ այս տեսակէտով յաւետ պիտի մնան իր «Ընդդէմ երեսութեանց» եւ «Ընդդէմ Պաղիկեանց» գրքերը: Ան նաեւ ժամագիրքի կարգաւորիչներէն մէկը եղած է, գրելով «Յաղագս կարգաց եկեղեցւոյ» գիրքը, «Աւագ Ուրբաթ»-ի շարականները, «Մեղաք յամենայնի»-ն եւ ուրիշ գործեր:

Ս. Յովհան Օձնեցի իր կեանքի վերջին հանգրուանին Սոթեր լեռան վրայ իր կառուցած եկեղեցւոյ մէջ նգնական կեանքի կը նուիրուի «պահօք, աղօթիւք եւ տփութեամբ» եւ «խաչաչարքար նգնութեամբ», իրեն ընկերակից ունենալով Գեորգ Մփանչեղագործ եւ Մատթէոս Խոտաճարակ վարդապետները:

Ս. Յովհան Օձնեցի Հայրապետ կը վախճանի 728-ին: Անոր բարձր իմաստութեան եւ սրբութեան համբաւը միշտ վառ կը մնայ յաջորդ սերունդներու սրտին մէջ:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏԳԱՍ

ՊԱՏԳԱՍ ՓՈՒՍԱՆՅԵՒԷ ԱՈՍԶ, ՄԵՆՔ ԸԼԼԱՆՔ ՊԱՏԳԱՍ

Քրիստոս լոկ Աստուծոյ խօսքը բերող մը չեղաւ: Քրիստոս Աստուծոյ սիրոյն մասին ճառեր խօսելով չէր, որ գրաւեց մարդկութիւնը: Մարդիկ հետեւեցան իրեն, որովհետեւ անոր կեանքին մէջ տեսան Աստուծոյ սէրը: Ան պատգամ փոխանցելէ առաջ, նախ ինք եղաւ պատգամ: Ահա քրիստոնեայ մարդուն կոչումը: Ան երկինքի պատգամաւորը ըլլալէ առաջ, նախ պարտի ըլլալ պատգամը երկինքին՝ երկրաւորներուն: Քրիստոս չպատուիրեց մեզի լոյսի նման շողշողուն քարոզներ խօսիլ, այլ՝ լոյս ըլլալ ու լոյսի պէս շողալ. «Ձեր լոյսը թող այնպէս շողայ մարդոց առջեւ, որ անոնք ձեր բարի գործերը տեսնեն եւ փառաւորեն ձեր Հայրը, որ երկինքի մէջ է» (Մտ. 5.16):

ՊԱՀԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆ

Խիստ պահեցողութիւնը եւ ժուժկալութեան առաքինութիւնը զօրաւոր են: Անոնք կը շղթայեն մարմնի բոլոր անդամները եւ զանոնք կը գրկեն բոլոր տեսակի անպատեհ ցանկութիւններէն ու անմաքուր մտածումներէն. միտքերէ հեռու կը վանեն դեւերու յարձակումները, որոնք կ'ուզեն պղտորել ու պղծել մաքրութեան սիրտերը: Որովհետեւ, պահեցողութիւնը շղթայի մը նման ամուր կը դարձնէ եւ կը պահէ բարոյական բոլոր առաքինութիւններն ու հաւատքի զօրութիւնը:

(Յովհան Մանդակունի)

ԵՅԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ՛ՈՒԶԵՍ...

ԵՐԲ Կ՛ՈՒԶԵՍ ԱՍՏՈՒԾՄԷՆ ԵՆԲՈՒՄ ԽՆԴՐԵԼ ՄԵՂՔԵՐՈՒՂ ԿԱՄԱՐ,

Կարդա՛ր ՍԱՂՄՈՍ 51

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ԱԼԷԼՈՒԻԱ

Ողորմէ՛ ինձի, ո՛վ Աստուած, դուն՝ որ ա՛յնքան ողորմած ես, քու անսահման գթութեամբդ իմ յանցանքներս ներէ՛ ինձի: Ամբողջութեամբ մաքրէ՛ զիս իմ անօրէնութենէս, եւ իմ մեղքէս զիս սրբէ՛: Գիտեմ յանցանք գործեցի, մեղքս բնաւ միտքէս չելլեր: Քեզի, միայն քեզի դէմ մեղանչեցի, Տէ՛ր: Գործեցի այն՝ ինչ որ դուն չարիք կը նկատես: Ուստի արդար ես՝ ի՛նչ վնիւ ալ արձակես, իրաւացի ես՝ ի՛նչ պատիժ ալ սահմանես: Արդարեւ, անօրէն եմ ծնունդէս ի վեր, մեղաւոր եմ մօրս յղութեան պահէն սկսեալ: Սակայն դուն, Տէ՛ր, որովհետեւ մարդուս սրտին մէջ նշմարութիւնը կ'ուզես տեսնել, ծածուկ կերպով իմաստութիւնդ յայտնեցիր ինձի: Ուստի ներումիդ ցօղով սրբէ՛ զիս՝ եւ պիտի մաքրուիմ, լուա՛ զիս՝ եւ ձիւնէն աւելի մաքուր պիտի ըլլամ: Յնձութիւնն ու ուրախութիւնը վերադարձուր ինձի՛ եւ տառապած ոսկորներս պիտի ցնձան: Նկատի մի՛ առներ մեղքերս, ներէ՛ բոլոր յանցանքներս: Մաքուր սիրտ մը հաստատէ մէջս, ո՛վ Աստուած, նոր եւ ուղիղ հոգի՛ դիր իմ ներսիդիս: Ներկայութենէնդ մի՛ գրկեր զիս, Տէ՛ր, եւ քու Սուրբ Հոգիդ թող չլքէ զիս: Փրկութեանդ ցնձութիւնը տո՛ւր ինձի, եւ քու կամփիդ հնազանդ հոգի մը դի՛ր իմ մէջս: Որպէսզի անօրէնութիւններուն սորվեցնեմ քու կամփդ, եւ մեղաւորները քեզի՛ դառնան:

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ ԸՆԹԵՐՅԵԼ ԱՂՄՈՍ